

POWODOWY (117) ai

Wszystkie o jasne.

sg m G powodowého (2); -ého (1), -(e)go (1). ◇ f N (*attrib*) powodowã (62), powodowa (1), powodow(a) (2); -ã : -a *ModrzBaz* (3:1). ◇ G powodowój (13); -ój (12), -(e)j (1). ◇ D powodowój (16); -ój (14), -(e)j (2). ◇ A powodowã (4), powodowę (2); -ã : -ę *ModrzBaz* (2:1), *SarnStat* (2:1). ◇ I powodowã (2). ◇ L powodowój (5); -ój (4), -(e)j (1). ◇ n N powodowé (2). ◇ G powodowého (1). ◇ A powodowé (1). ◇ I powodowym (1). ◇ pl N *subst* powodowé (2). ◇ G powodowych (1).

Sł stp: powodów, Cn, Linde brak.

Przymiotnik od „powod” ‘ten, kto pozywa kogoś do sądu’ (117) :

*Zestawienie: »powodowa strona, osoba« = ten, kto pozywa kogoś przed sąd, oskarżyciel; accusans, accusator, pars accusatoris, petitor *Modrz*; actor, pars actorea a. actoris *JanStat* [szyk 89:15] (103:1): yako ya dobrze wiem ysz brath nasz sthansylaw ktorego na przyposwie hvmarlem strona povodova [zowie] yesth zyw *ZapWar* 1529 nr 2476; *ComCrac* 16v; Niech będzie wstáwione karánie ná powodowã ftronę/ ktora niespráwiedliwie á nie práwie wstýdliwie postępuie/ iefliże w rzeczy fwey vpádnie *ModrzBaz* 87v; Iefli pánom dawamy moc sędzić ie [kmieciów] o rzecz fwą/ nilzczymy wzytek fpofof spráwiedliwego sądu: ktory iz trzech ofob potrzebuie/ niebędzie spráwiedliwy/ gdzie tenże będzie sędziã ktory powodowã ftronã. *ModrzBaz* 89, 86v, 87v, 95; Powodowa ftronã w fwym práwie odpowiadãc ma, będąc pozwãnã od tego którégó pozwãlá. *SarnStat* 565; A iefli powodowa ftronã ná piérwzym Roku áni przez fię/ áni przez poslá fwégó nie stánie/ niech tráci fwą rzecz z winã siedm grzywien. *SarnStat* 575, 45, 62, 143, 144 [2 r.], 159 (76).*

~ W połączeniu szeregowym (1): Bo ná káżdym sãdźcie trzy ofoby máiã być/ powodowa ftronã/ obzãłowány/ á sędziã. *ModrzBaz* 88v.

W przeciwstawieniu: »powodowa strona... pozwany (4), obwiniony (2), pozwana strona (2), obzãłowany« (9): Ná powodowã ftronę nalezy/ spráwę/ ktora przeciwko pozwánemu idzie/ iásnie miánowãc/ á ná pozwãnã nalezy/ obronę fwą iásnie oznaymić. *ModrzBaz* 94v, 86, 94; tákowy [zabójca] iefli będzie pozwan do sądu zamkowégó/ nieinãczýy ma bydź pokonan/ iedno miánowániém ósmnãstie sviãtków [...]: á tãm powodowa ftronã vczyniwfzy z nimi przyfięgę/ otrzyma oné rzeczy/ á obwiniony iãko gwałtownik przepieczęstwą domowégó/ ná gãrdle ma bydź karan. *SarnStat* 506 [*idem* 932]; TEŻ częstkroc zwykło fie przydawãc: iz pozwány o głowę álbo o rãny/ chcãc wysdź karãnia słuźnégó [...]/ zãfię powodowę ftronę wielã pozwów zwykli pozywãc. *SarnStat* 616, 145, 719, 823, 932.

Szeregi: »aktor albo powodowa strona« (1): Ale y tu wnetze iest wãtpienié, iefli Aktorowi álbo powodowój ftronie, bãdź dowód, bãdź odwód przykãzowãc *SarnStat* 792.

*»(tak) powodowa strona i (jako (i), abo) pozwana (a. obwiniona, a. obzãłowana (strona)« = accusator et defensor, petitor et reus *Modrz*; actor aut (et, vel) reus *JanStat* [szyk 8:2] (10):* A napřednieyfza sędziégó powinnośc [!] iefł/ spráwę oboiey ftrony powodowey y obzãłowãney/ doftãtecznie wyrozumieć. *ModrzBaz* 87v, 94 [2 r.]; O nieposłufzeństwie y nieftaniu ná Roku powodowój y pozwãney ftrony. *SarnStat* 719; Téż obiecuiemy nie dãwãc listów [...] przez którëby

mógł być zatrudnion/ albo zwłóczon łąd ku krzywdzie którejkolwiek strony/ tak powodowy/ iako obwiniony. *SarnStat* 910, 473, 700, 784, 1177, 1284. ~

a. *W funkcji dzierżawczej; actoris JanStat (13)* : W tymże pozwie niech będzie wyrażone imię powodowy/ y ony rzeczy/ o którą będzie kto pozwan *SarnStat* 823, 823.

Wyrażenie przyimkowe: »w osobie powodowej« = *powoda (2)*: WOżny dla śmierci łwéy [tj. aby uchronić się przed napaścią, która mogłaby spowodować śmierć] z iednym łzláchćicem/ w ołobie powodowy [in persona actoris JanStat 524] połłanym/ má kłásdz pozw *indifferenter* albo v łzláchćicá/ który pozwan bydz ma we dworze iego/ albo v Włódarzá/ albo v kmieciá/ albo zagrodnika *SarnStat* 825 [idem] 755.

α. *Przez powoda uczyniony, okazany, przedstawiony (8)* : A gdzieby thego [świadectwa person] obwiniony nie okazał/ tedy wedle dowodu Powodowego w łwéy rzeczy vpada. *GroicPorz* x4v; Które grńice przereczonym łpołobem vczynioné/ y przysięgą powodową poprawnioné/ Podkomorzy albo iego vrząd łkaże ná wieki trwác *SarnStat* 467, 603, 832, 1244, 1254, 1258.

W przeciwstawieniu: »powodowy ... pozwanego« (1): á gdy pozwány ná Roku łtanie/ á powodowa łtroná ile nie vkaże/ łkázuiemy dla niepołłuszeństwa powodowégo/ które iest więtlzé niż pozwánego: iż pozwány rzecz otrzymał [tj. wygrał sprawę]. *SarnStat* 719.

β. *Którego powód jest podmiotem (1)* : pozw niech będzie położon przy bytności powodowy *SarnStat* 575.

Synonimy: oskarżający, pozywający; zest.: aktor, delator, łsciec, prokurator, żalobnik.

Cf **POWODNY**